

Models

Sumar per avançar alhora: la base de l'estratègia transversal de la Secretaria de Política Lingüística (2006-2010)

Autora

Paquita Sanvicén
Secretaria de Política Lingüística

En l'article, la directora de Planificació i Foment avalua la transversalitat en la política lingüística de la Generalitat. Per fer-ho se centra en tres àmbits d'actuació, per a cadascun dels quals destaca un ventall d'accions: l'àmbit laboral, l'àmbit de la immigració i l'àmbit de la justícia. L'article es clou amb unes reflexions de futur.

“Governar no és només desenvolupar les accions de govern, sinó també interactuar —paraula clau— amb el conjunt d'actors socials, grups, forces i organitzacions i institucions públiques o semipúbliques.”¹

Interactuar vol dir explicar, comunicar, escoltar, compartir i afavorir sinergies. Suposa l'existència d'una visió global, multifocal i integrada d'una estratègia o una política. Implica una voluntat d'atansament i de connexió amb la realitat. Afavoreix noves maneres organitzatives i una tasca relacional a l'hora d'operar i traçar objectius comuns, de treballar conjuntament, en i amb diferents nivells per aconseguir aquests objectius. La intercomunicació i la coresponsabilitat —paraula també clau— possibilita una mirada coherent i pragmàtica que mira alhora les necessitats de la societat i del sector privat i les possibilitats de l'Administració pública d'acord amb les prioritats que s'ha traçat.

Sens dubte, un dels elements més perceptibles del reenfocament de Política Lingüística que es va fer en la legislatura 2003-2006 va ser que el Govern de la Generalitat deixés d'ubicar-la al Departament de Cultura, com una direcció general, i la canviés de posicionament dotant-la de rang de secretaria per passar a formar part directament de l'estructura de la Conselleria Primera.

S'encetava així la visibilització de la importància que el govern progressista hi donava, com una actuació que havia d'arribar a ser extensiva i compartida en el conjunt de les seves actuacions. En la legislatura actual s'ha continuat aprofundint en aquesta orientació des del punt de vista estructural. Pel que fa al relat discursiu i programàtic, la voluntat queda expressament plasmada en el Pla de la VIII legislatura, que explicitava com una de les dues línies bàsiques a desenvolupar fer de la política lingüística una política pública amb caràcter transversal.²

1. Victoria Camps, “Ética del buen gobierno”, a Salvador Giner i Sebastián Sarasa (ed.) (1997), *Buen gobierno y política social*, Barcelona, Ariel Ciencia Política, p. 19.

2. Pla de política lingüística per a la VIII legislatura. <<http://www.gencat.cat/llengua>>

Més enllà de la utilització d'un concepte que ha fet fortuna en la gestió pública, traçar aquest objectiu és definir una significativa voluntat d'acció política. Vol descriure la política lingüística com quelcom que no tan sols ha de ser una acció feta per una estructura organitzativa determinada que la impulsa, guia i fomenta, sinó que ha de ser incorporada com un element normal de —i en— tota la resta de polítiques que es facin i de —i en— totes les estructures que les desenvolupin, siguin aquestes de l'àmbit públic institucional o privat. La incorporació d'un element per part del conjunt d'agents i actors que hi estan relacionats i afectats com un fet normal i habitual fa que aquest element impregni tot el conjunt i es consolidi com quelcom estructural, indispensable, volgut i desitjat per cadascuna de les parts.

La transversalitat és un objectiu de llarg recorregut, complex d'assolir en la seva totalitat i ideal, tal vegada fins i tot amb un punt d'utopia, ja que és una eina organitzativa i un concepte que conté una complexitat evident.³ Tanmateix, per a la política lingüística esdevé una excel·lent oportunitat per avançar en el seu reconeixement i posicionament com una política pública i social, concebuda especialment com un element important per al benestar de totes les persones des de la proximitat. I ho és en aquests moments probablement més que mai, a causa de la creixent complexitat, els reptes i les oportunitats dels escenaris socials, polítics i econòmics, locals i globals, actuals.

La tasca que s'ha fet amb la proa orientada a implementar aquesta idea transversal tot i ser important és, encara per força, incompleta. Aquesta orientació determina posar en el centre de l'actuació els usuaris i el que aquests necessiten. Com a tasca imprescindible, per tal de detectar els punts forts i febles i les oportunitats pròpies, s'ha fet una anàlisi i identificació dels serveis de l'SPL i s'han ordenat per servei i per destinatari. Aquest catàleg és una eina de gestió important que es va ampliant i retroalimentant a mesura que es va avançant en la consecució dels objectius i les línies projectades.⁴

S'han assajat també maneres diferents d'organització interna.⁵ S'ha treballat, des de l'anàlisi de necessitats, el principi de col·laboració, i s'han implementat projectes i actuacions amb l'acompanyament del sector. S'han aprofundit les relacions interdepartamentals i intrasectorials per avançar alhora i de manera combinada amb espais de treball horitzontals i de col·laboració entre el sector públic i el privat.

Com en tota tasca complexa i de llarg recorregut, hi ha projectes encara inacabats i accions no reeixides que caldrà refer i reorientar. Hi ha alhora encerts significatius que cal avaluar, continuar i aprofundir.

Val a dir que no s'ha partit pas de zero; mai s'hi parteix. Política Lingüística té trenta anys de trajectòria a Catalunya, executada per mitjà de les pròpies estructures institucionals competents —amb el nom de Direcció General primer i de Secretaria després— i dels diferents departaments del govern que han treballat històricament també fent accions de foment del coneixement i de l'ús de la llengua catalana. En aquesta legislatura s'ha treballat sobre el pòsit de la important tasca feta pels equips que ens han precedit. Sense la implicació de les persones que s'hi han implicat ara, val a dir, però, que tampoc no s'hauria pogut fer.

3. Vegeu la interessant i bàsica reflexió sobre aquest tema del professor Albert Serra (2004), "La transversalitat en la gestió de les polítiques públiques", *Síntesi*, núm. 7, Diputació de Barcelona, Institut d'Edicions de la Diputació de Barcelona.

4. Vegeu-la a: <<http://www.gencat.cat/llengua/catalog>>

5. Vegeu SANVICÉN TORNÉ, P. "La planificació estratègica i la gestió de projectes". *Llengua i Ús*, 44. Barcelona: Secretaria de Política Lingüística, 2009. <<http://www.gencat.cat/llengua/liu>>.

En aquest sentit, cal destacar també dos agents que han treballat, en el marc de les seves competències, amb una vocació orientada a la transversalitat i que tenen un llarg recorregut en el temps. Em refereixo a la feina del Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL) i a la del centre de terminologia Termcat. Pel que fa al CPNL, des de la seva creació⁶ desenvolupa una fecunda tasca col·laborativa i coparticipada imprescindible amb els ens locals i amb els diferents sectors de la societat en el pla territorial. Pel que fa al Termcat,⁷ que celebra enguany el vint-i-cinquè aniversari, ha comptat en tots els seus projectes terminològics sectorials amb la participació dels departaments de la Generalitat i amb els organismes o les entitats que en són representatives.

Els principals àmbits d'actuació

No pas per casualitat, per impulsar i desenvolupar accions de foment del coneixement i l'ús de la llengua catalana en la línia transversal, el Pla de la VIII legislatura identificava tres sectors prioritaris: el món del treball; el suport, des del punt de vista lingüístic, a les persones de l'anomenada *nova immigració* i l'àmbit judicial.

El món del treball és un dels àmbits principals de socialització i relació social de les persones adultes. En la mesura que tenir una feina remunerada significa possibilitats d'autonomia i de presa de decisions personals, és també un àmbit important per al desenvolupament de les persones des del punt de vista de la igualtat i la llibertat d'acció. Les competències lingüístiques són imprescindibles. Sense entendre les llengües oficials, les persones que arriben a Catalunya tenen grans dificultats per integrar-se. Sense saber llengua catalana, les persones que viuen a Catalunya no poden exercir amb tota plenitud la seva condició de ciutadans integrats.

Des del punt de vista de la persona com a professional, sense tenir-ne no es pot fer un procés de desenvolupament amb èxit dins el món laboral. Des del punt de vista de l'empresa, tenir el personal format lingüísticament de manera que pugui entendre els consumidors i atendre'ls de forma adequada en la llengua que aquests parlen millora la qualitat en l'atenció als consumidors i en la relació client-professional i té repercussions en la satisfacció i la fidelització dels clients, perquè genera confiança.

Des del punt de vista de la gestió empresarial, privada o concertada, l'observança del component lingüístic concebut com un element constitutiu també de l'estratègia bàsica que qualsevol empresa ha de tenir en compte des de l'inici, en general encara no és un objectiu del tot assolit. Per tant, calia incidir en una línia de projecte participatiu per tal d'aconseguir la implicació de l'empresa.

Pel que fa a l'àmbit de la justícia —que és també un sector de l'àmbit laboral, tot i els seus components específics—, calia continuar focalitzant aquest sector com un dels prioritaris per actuar, ja que és un camp en què, per la seva complexitat i condicionants propis, l'ús de la llengua catalana continua sent deficitari i no s'ha aconseguit encara plenament la incorporació de la llengua catalana com a eina d'ús professional i de relacions habituals. El repte era, per tant, trobar mecanismes innovadors que posessin l'accent en la implicació del sector per fer seu l'objectiu d'aconseguir un ús normal de la llengua catalana atenent els drets lingüístics de les persones, com un element més de valor de la seva responsabilitat professional i també com un element de satisfacció per als seus clients.

6. Vegeu el web del CPNL (<<http://www.cpln.cat>>). L'any 2009 el CPNL va celebrar el vintè aniversari.

7. Vegeu les memòries.

L'àmbit laboral: la gestió lingüística, una oportunitat

"En l'era de la informació i la comunicació, la paradoxa és que continuem necessitant més informació i més comunicació".⁸

També per incidir en el complex món del treball, la base de la feina feta ha estat aprofundir en les relacions interdepartamentals —Treball, Servei d'Ocupació de Catalunya, Economia, Agència Catalana de Consum, Salut i DIUE—⁹ i aconseguir paral·lelament marcs de diàleg i relacions de proximitat i de confiança amb l'àmbit privat organitzat que hi opera.

Paral·lelament a la receptivitat dels uns i els altres que ha facilitat la tasca i les iniciatives resultants del treball conjunt, hi ha hagut en el context d'aquests anys alguns elements que sens dubte hi han incidit.

Els darrers anys, a Catalunya ha arribat més d'un milió de persones procedents de països comunitaris i no comunitaris, amb llengües i cultures diferents de la catalana i sense cap tipus de coneixement d'aquesta llengua. Les característiques del mercat laboral i les condicions de la seva arribada han comportat una concentració important de treballadors en sectors amb serveis directes al públic.

El tema lingüístic està encara de permanent actualitat. Un aspecte no menor de l'atenció que desperta són les queixes d'una part de la població que demana ser atesa en llengua catalana i no ho és. Sovint ni els professionals encara estan preparats per fer-ho ni la documentació està a la disposició del client en llengua catalana. Tot plegat genera un clima d'insatisfacció mútua: les empreses, els establiments, les organitzacions i el personal que hi treballa, perquè se senten qüestionats en la seva professionalitat, i els clients, perquè legítimament demanen el dret de ser atesos en la llengua oficial que trien.

La situació econòmica de crisi laboral i l'augment de l'atur ha posicionat el coneixement de llengües com un element de millora del currículum professional i, per tant, com un actiu que cal assolir per ocupar una posició millor a l'hora d'aconseguir una feina. La llengua catalana és en aquests moments un element imprescindible per a l'ocupabilitat.

Al mateix temps, com a conseqüència dels canvis produïts, el sector empresarial viu un interessant procés de repensament i adequació als nous temps i a les noves realitats. El compromís que planteja la responsabilitat social empresarial és en aquests moments motor d'innovació i de valor afegit que hem pogut aprofitar.

També el posicionament de la Unió Europea sobre la importància de la competència en llengües per a la mobilitat i els estudis, i sobretot, per al món de l'economia, la competència i els negocis, ha

8. Extret d'una conversa amb els responsables d'una organització empresarial.

9. Departament d'Innovació, Universitats i Empresa. Cal destacar que aquest departament, conjuntament amb el Consorci per a la Normalització Lingüística i amb el suport de l'SPL i la Secretaria per a la Immigració, està desplegant un important projecte d'acollida lingüística a les persones immigrants que treballen en el sector de la restauració, que s'amplia a altres sectors comercials, anomenat Profit.

obert una porta important de reconeixement del paper essencial que el tractament de les llengües —i en especial per a nosaltres la pròpia, la catalana— té i ha de tenir per a aquest sector.¹⁰

Poder disposar, a més, de recursos lingüístics en línia de qualitat per potenciar l'autonomia personal i fomentar l'autoaprenentatge ens ha permès obrir el ventall de serveis i poder oferir dissenys a mida, aprofitant els avantatges que dona l'ensenyament per mitjans virtuals.

Pla d'actuacions en matèria de política lingüística amb el Departament de Treball – Servei d'Ocupació de Catalunya

La primera actuació feta entre el Servei d'Ocupació de Catalunya i l'SPL va ser una jornada d'intercanvi en la qual es van compartir objectius, programes, recursos i necessitats. De la trobada va sortir l'esquelet del pla d'actuació que ha orientat la tasca conjunta feta durant aquests quatre anys. En principi, es van definir vuit projectes a diferents nivells i que es troben en diferents graus de desenvolupament. A aquests, se n'hi han afegit altres a mesura que s'ha anat executant el pla de responsabilitat social, en la reflexió dels continguts dels plans d'empresa i, alhora, el programa "Voluntariat per la llengua a les empreses" i la incorporació de la formació de llengua catalana per mitjà de l'eina Parla.cat en el programa formatiu virtual del SOC adreçat a persones aturades, projecte en el qual estem treballant conjuntament a l'hora de tancar aquest article.

Primera acollida lingüística en la formació en origen

El primer projecte definit en el pla de treball, fruit de les necessitats del moment, va ser dissenyar un mòdul oficial de formació inicial de la llengua catalana i dels aspectes sociolingüístics més rellevants per a ús dels formadors dels serveis d'intermediació i formació laboral en origen (SILO) del Servei d'Ocupació de Catalunya.

El mòdul elaborat conté un material d'aprenentatge per a la persona contractada i una guia d'ús per a la persona formadora. Està pensat perquè sigui fàcilment adaptable a les condicions diverses i a les diferents disponibilitats horàries de les accions formatives que s'inclouen en els processos de contractació.

Intervenció en els centres d'innovació i formació ocupacional i amb el personal docent dels centres col·laboradors de qualificació professional del Departament de Treball

L'objectiu és augmentar la preparació, el coneixement i l'autonomia dels professionals dels centres d'innovació i formació ocupacional (CIFO) i dels centres col·laboradors del Departament de Treball estesos per tot Catalunya. S'està treballant conjuntament amb els responsables dels vuit CIFO i amb la perspectiva de fer-ho també amb els més de 300 centres col·laboradors que hi ha.

En aquest sentit, s'han analitzat la situació lingüística i les necessitats generals i particulars, s'han fet sessions de treball i de presentació i adequació de recursos i materials, i s'estan fent sessions territorialitzades d'informació i formació.

10. Vegeu Comissió Europea, *Les llengües fan negoci. Recomanacions del Fòrum Empresarial sobre Multilingüisme*. També *Un reto provechoso. Cómo la multiplicidad de lenguas podría contribuir a la consolidación de Europa*, proposta d'un grup d'intel·lectuals a favor del diàleg intercultural elaborada per iniciativa de la Comissió Europea, Brussel·les, 2008.

La possibilitat de comptar amb el suport de les noves tecnologies permet tenir en accés obert i ràpid a la disposició del públic en general, i dels professionals que fan formació general i específica en particular, una gran quantitat de recursos per organitzar espais comunicatius, d'intercanvi i xarxes relacionals que afavoreixen la seva confiança, la seguretat i l'autonomia.

Ordenació del marc formatiu de llengua catalana del Consorci per a la Formació Contínua

El Consorci per a la Formació Contínua (CFC) incentiva la formació al si de les empreses, també la de llengua catalana. La voluntat compartida pel SOC i per l'SPL era dotar de sistematització i regulació tot allò que fes referència als cursos de llengua catalana que es finançaven per mitjà del CFC donant-los les mateixes possibilitats, validesa i garanties que la resta de cursos de llengua catalana impulsats també pel govern per mitjà del Consorci per a la Normalització Lingüística. Així, l'any 2008 es va signar un acord de col·laboració entre els dos consorcis que té com a objectius sistematitzar i regular la programació, la metodologia, els continguts, els recursos, la preparació i l'assessorament didàctic i lingüístic del professorat que imparteix els cursos de formació contínua.¹¹ El CPNL duu a terme la tasca d'ordenació i també pot administrar els exàmens i certificar la formació impartida perquè sigui homologable als seus cursos. Així, es garanteix la intersecció entre totes dues institucions perquè sigui indiferent el lloc on s'ha cursat la formació en llengua catalana.

En el marc d'aquest acord, durant el curs 2008-2009 es van coordinar 26 cursos en què van participar uns 500 alumnes, i fins al mes de maig de 2010 s'ha donat suport a 20 cursos amb un total de 340 alumnes inscrits.

Responsabilitat social i política lingüística

Posicionar la política lingüística com un element més del contingut d'eixos i reflexions que, d'acord amb la filosofia de la responsabilitat social empresarial (RSE), cal tenir en compte en una gestió empresarial i cooperativa moderna i implicada en la societat ha estat l'objectiu que des de l'SPL s'ha estat treballant amb els departaments d'Economia, Agència Catalana de Consum, Treball i les diferents organitzacions empresarials signants de l'Acord marc de col·laboració per al foment d'actuacions en matèria de consum i la millora de la transparència en el mercat.¹²

Cal recordar que aquests departaments tenen una important trajectòria d'actuacions en el desenvolupament de polítiques de foment del coneixement i l'ús de la llengua catalana. El Departament de Treball desenvolupa una tasca important de formació de català en la formació contínua i ocupacional; també en l'àmbit de les relacions laborals, a banda d'altres actuacions que fa per mitjà dels membres de la xarxa tècnica de Política Lingüística. Aquesta legislatura lidera també actuacions de RSE, programes d'incentius a la formació de llengua catalana per mitjà del SOC. L'Agència Catalana de Consum treballa per la garantia dels drets lingüístics dels consumidors. El Departament d'Economia, a més, va liderar la legislatura passada la incorporació de clàusules lingüístiques en els processos de contractació de serveis a empreses privades que ofereixen serveis i productes a la Generalitat.¹³

11. Acord signat el 18 de juliol de 2008 pel director del Servei d'Educació de Catalunya i el president del CPNL i secretari de Política Lingüística.

12. Aquest acord va ser signat al febrer del 2008 pel Departament d'Economia – Agència Catalana de Consum i diferents organitzacions empresarials.

13. Es poden resseguir amb més detall les actuacions dels diferents departaments en els informes de Política Lingüística que anualment elabora la Secretaria de Política Lingüística.

Tal com ja hem descrit en un article recent sobre aquest tema al qual em remeto,¹⁴ de la taula d'aquest Acord marc de col·laboració va sorgir l'oportunitat de vertebrar un espai de trobada de periodicitat regular. Aquest espai ha estat format per membres del Departament d'Economia —impulsor de l'Acord marc i també de l'estratègia de responsabilitat social del Govern—, de l'Agència Catalana de Consum, de la Secretaria de Política Lingüística i de les dotze organitzacions empresarials signants de l'Acord.

Aquest espai de reflexió multidisciplinari creat al si de la taula de seguiment de l'Acord empresarial ha facilitat el diàleg global i particular amb cadascuna de les organitzacions, l'anàlisi de necessitats i possibilitats, i la identificació d'accions pragmàtiques i possibles amb objectius concrets. Ha comportat també la possibilitat de copsar diferents nivells de necessitats i actuacions que caldrà anar implementant en diverses fases. En una primera fase, fruit d'aquesta reflexió i acció compartida amb departaments i operadors referents del sector, l'SPL ha pogut impulsar actuacions que cobreixen objectius diferents: la definició de dues mesures en el Pla de responsabilitat social de la Generalitat de Catalunya; el posicionament d'un espai específic de referència sobre política lingüística i responsabilitat social al web; la posada en funcionament d'un punt d'assessorament i atenció a empreses, organitzacions i emprenedors en política lingüística i RSE; el programa Voluntariat per la llengua a les empreses; un pla pilot de suport a les empreses en la formació per a professionals que desenvolupen serveis d'atenció al públic, i l'acord d'un pacte per a l'RSE i la política lingüística.

La definició de dues mesures en el Pla RSGencat

L'oportunitat de poder descriure dues mesures en el Pla RSGencat, descrites com a *Promoció de la política lingüística com un element clau de l'RSE* i *Suport a les empreses per a la implementació de la llengua catalana com un element més de l'RSE*, ha fet possible posicionar l'element lingüístic des de bon començament en el nucli de la reflexió constitutiva de la responsabilitat social empresarial i corporativa a casa nostra.¹⁵

Aquest posicionament fa que les empreses o organitzacions que emprenen un projecte de RSE tinguin ja incorporat a les fases d'anàlisi i projecció que han de dur a terme també l'element lingüístic i la reflexió sobre els usos de les llengües oficials.

Així mateix, ha comportat que el discurs comenci a circular amb normalitat als fòrums on es parla de RSE i, també, que sigui usat pels consultors privats en els cursos de formació específica que ofereixen a empreses, ens locals, àrees de recursos humans, etc.

La comunicació de la teoria i la praxi sobre RSE i política lingüística per mitjà del web

Informar de manera específica sobre el que s'està fent és una tasca important i necessària. Especialment ho és en matèria de RSE i política lingüística, ja que és una imbricació conceptual innovadora, coherent amb els objectius i les estratègies, que no s'ha desenvolupat encara a les altres comunitats. Per això s'ha creat un espai específic a la pàgina web de l'SPL que té com a objectiu difondre i consolidar el discurs sobre aquest potent binomi; recollir les aportacions teòriques sobre la matèria que es generin; informar de les actuacions que es vagin duent a terme en aquest sentit; orientar les empreses i les organitzacions que vulguin implementar-lo, i aprofundir en les actuacions que el

14. Vegeu P. Sanvicén (2009), "Responsabilitat social de l'empresa i política lingüística. Una interessant eina de sensibilització de present i de futur", *Llengua i Ús*, núm. 45, p. 3-12.

15. Sobre la implementació de les dues mesures en el Pla RSGencat, hi ha més informació a l'article citat a la nota núm. 15 (p. 10 i 11) i a la pàgina web específica esmentada a la nota 17.

formen i aplegar les bones pràctiques que les mateixes organitzacions vagin posant en pràctica.¹⁶ En un futur immediat aquest espai estarà vinculat al portal específic i unificat de responsabilitat social del conjunt de departaments de la Generalitat.

Punt d'atenció a les empreses

La creació del punt d'atenció a les empreses (PAE) neix de l'evidència expressada a la citació que encapçala aquest apartat dedicat al món laboral: "En l'era de la informació i la comunicació, la paradoxa és que continuem necessitant més informació i més comunicació". Efectivament, constatem que hi ha encara un important repte: millorar a diferents nivells pel que fa a la circulació de la informació i la comunicació cap als destinataris objectius. Tant al si de les organitzacions com d'aquestes cap a l'exterior. Des del punt de vista de l'interior corporatiu, com més complexitat organitzativa hi ha, els interlocutors augmenten i es diversifiquen. Que es dilueixi o es perdi la informació pot provocar distorsions, conflictes i pèrdues d'oportunitat. Cal posar una atenció especial en el disseny adequat dels canals i en l'establiment de circuits de comunicació perquè la informació flueixi adequadament. Mirant cap a l'exterior, hi ha la tendència popular a creure que amb una pàgina web o un espai a Internet la informació arriba a tothom de la mateixa manera. L'anàlisi de la realitat és una altra i evidencia que, malgrat aquests mitjans d'accés multitudinari, sovint es perden possibilitats perquè no se sap que una ajuda, un recurs o un programa existeix, o perquè no se sap on cal informar-se'n o buscar-ho.

Pel que fa a les actuacions de política lingüística, es va fer manifest que la gran quantitat de recursos i possibilitats existents —elaborades per l'SPL, el CPNL, el CFC, etc.— no acabaven de ser suficientment difosos, coneguts i, per tant, utilitzats. En general, calia canalitzar les necessitats, les iniciatives i els problemes que el sector té a l'hora d'implementar actuacions de política lingüística.

El punt d'atenció a les empreses, les organitzacions i els emprenedors té com a objectiu cobrir aquesta demanda. L'equip que atén el PAE disposa de la informació actualitzada de totes les iniciatives, actuacions, incentius, recursos, etc. que els diferents departaments de la Generalitat, l'Estat, els ens locals, etc. tenen a l'abast per facilitar treballar en llengua catalana. A més de l'atenció personalitzada, genera una llista de distribució sectorial i específica per mitjà de la qual informa de manera periòdica de tot allò que sorgeixi que sigui rellevant i útil.

L'objectiu és ser un punt de referència per a tot el sector organitzat privat, i també per a l'emprenedoria, en tot allò que tingui a veure amb la implementació de la gestió lingüística en el sentit ampli en què la tractem: coneixement i ús de la llengua catalana, responsabilitat social i política lingüística, plans d'empresa i multilingüisme. Pretén ser un servei directe i àgil per poder constituir-se en receptor i informar, resoldre directament o canalitzar, quan la qüestió requerida depassi les funcions o els recursos de l'SPL, cap al departament o organisme competent que pugui donar la resposta adequada. Pretén també ser un punt més de connexió permanent amb el sector per tal de detectar noves inquietuds, necessitats i oportunitats.

16. <<http://83.247.129.61/portal/site/Llengcat/menuitem.7146237d0006f0e7a129d410b0c0e1a0/?vgnnextoid=06e8d1767f268210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=06e8d1767f268210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=default>>

Voluntariat per la llengua a les empreses

La reflexió sobre la potencialitat d'aprofitar els beneficis del programa Voluntariat per la llengua en l'àmbit laboral sorgeix de manera paral·lela a la seva extensió sectorial en altres àmbits específics com el de la justícia, el penitenciari i la salut, projectes que també s'han desenvolupat, per mitja del CPNL, al llarg d'aquests darrers anys.¹⁷

Les empreses són microcosmos de relacions lingüístiques i espais de socialització, per tant, de formació continuada al llarg de la jornada, que defineixen unes pràctiques d'ús determinades que s'acaben consolidant com a hàbits quotidians. Des del punt de vista de la valoració de la llengua catalana per una persona estrangera que arriba a un entorn laboral, aquests espais d'aprenentatge informal són tant o més importants que els espais d'aprenentatge formalitzats amb cursos, horaris, regles, etc., perquè als espais informals intervien estratègies de proximitat com ara la voluntat i la llibertat personal, i l'empatia amb les pràctiques i els ensenyaments apresos amb els altres.

No tan sols tenir espais d'aprenentatge informal i ús interpersonal de llengua catalana és important per a les persones que arriben al món laboral amb pocs coneixements de llengua catalana i s'acostumen a parlar en llengua castellana amb els companys, perquè aquesta és la llengua habitual amb què els parlen, sinó que també ho és per a les persones que són catalanes però que, pel seu origen o perquè no l'han estudiat, simplement els falta deixar-se anar i vèncer la vergonya.

La necessitat de ser competents per atendre el públic demana combinar estratègies i diferents modalitats d'aprenentatge innovadors i imaginatius en el marc de l'empresa. El programa permet aprofitar espais d'interrelació laboral habituals entre els treballadors que parlen català i els companys de feina que no el saben parlar encara però que l'entenen. Permet ser també un complement de pràctica oral de l'aprenentatge sistemàtic dins dels programes de formació empresarial.¹⁸

El programa, fet en col·laboració amb el CPNL, té el suport del SOC – Departament de Treball i de dotze organitzacions empresarials. Va començar al segon quadrimestre de l'any i s'està duent a terme en aquests moments a cinc empreses mitjanes i grans, de les quals ha sorgit la constitució d'una cinquantena de parelles.

Pla pilot per incentivar les empreses en la formació per a professionals que desenvolupen serveis d'atenció al públic en alimentació i atenció a les persones

Els plans de formació a les empreses són un element necessari perquè les empreses tinguin els seus professionals correctament preparats per desenvolupar els serveis i les responsabilitats que tenen com a treballadors. Per a totes les empreses, és imprescindible que tinguin les competències lingüístiques adequades. Encara ho és més per a les que presten els seus serveis en contacte directe amb el públic consumidor.

Tanmateix, hi ha encara buits pendents en sectors determinats. Sobretot en aquells en què la conjuntura laboral ha fet cobrir llocs de treball amb persones acabades d'arribar per processos migratoris. Però també s'observen encara dèficits en la formació en llengua catalana en professionals no immigrants. Conscients de la necessitat de fomentar els plans de formació i el posicionament de les empreses sobre la necessitat d'implementar-los, i al mateix temps, analitzada l'oportunitat de complementar altres

17. Per a una informació més detallada del programa Voluntariat per la llengua en general, vegeu (<<http://www.vxl.cat>>).

18. <<http://www20.gencat.cat/docs/Llengcat/Documents/Publicacions/Altres/Arxius/VxLEmpreses.pdf>>

programes d'incentius a la formació general que ja ofereixen altres departaments, com ara el CFC, vam dissenyar un pla pilot específic.

El Pla pilot, elaborat i desenvolupat conjuntament amb el CPNL, s'adreça en una primera fase experimental al sector de les empreses d'alimentació i al sector de l'atenció a les persones. Aquest darrer sector està definit com un sector prioritari en el pla de legislatura per l'efecte crida que té per a persones, sobretot dones, immigrades. Per mitjà d'aquest pla pilot l'empresa disposa de la gratuïtat dels costos de la formació adreçada als professionals que fan atenció al públic. Com a contrapartida, ha d'impulsar un pla lingüístic i un protocol de criteris d'ús per garantir els usos de llengua catalana en l'atenció al públic i, si escau, ha d'implementar el programa "Voluntariat per la llengua a les empreses".

Aquest pla pilot tot just s'ha iniciat en el moment de tancar aquest article. L'objectiu és aconseguir la coresponsabilitat de les empreses en la formació lingüística dels seus treballadors i treballadores, fent que l'aprenentatge de la llengua catalana específic per a les tasques que hagin de fer els professionals sigui present en tots els plans de formació com a norma habitual, i també sensibilitzar el sector sobre la necessitat que incorporin normes i criteris explícits i públics dels usos lingüístics.

Per continuar avançant en el marc d'un pacte d'abast general

Com a punt d'inflexió i colofó del procés de reflexió i diàleg conjunt que hem anat fent al si de la taula de RSE i política lingüística, estem finalitzant el procés de debat i consens del document *Pacte per a la responsabilitat social empresarial i la política lingüística*. L'objectiu compartit per totes les parts és fer-lo realitat el darrer quadrimestre de l'any per poder començar a treballar immediatament en l'elaboració de projectes adequats a la realitat i les necessitats amb cadascuna de les organitzacions empresarials implicades.

El pacte recull els antecedents de la feina feta, uns principis declaratius sobre la necessitat de treballar conjuntament administracions i sector privat, i sobre la importància de l'entorn lingüístic i la necessitat d'impulsar el coneixement i l'ús de la llengua catalana en l'àmbit laboral i empresarial. Recull també vuit compromisos que van, per exemple, de l'atenció als drets lingüístics dels consumidors; la col·laboració en el disseny de plans específics de gestió lingüística adaptats a cada sector, tipologia de professionals i característiques de les empreses; l'impuls dels plans de treball i els acords de col·laboració específics en el teixit empresarial arreu de Catalunya; la inclusió d'elements d'avaluació del grau de satisfacció lingüística de les persones consumidores; i la unió d'esforços, recursos i extensió de bones pràctiques per implementar el tractament de la llengua dins la gestió empresarial com un element constitutiu de l'RSE.

Multilingüisme, un projecte engrescador per desenvolupar en el futur immediat

Els estudis són necessaris i també una oportunitat que cal tenir en compte. Des de l'SPL es desenvolupen anualment una quantitat notable d'investigacions sobre usos lingüístics de la població en general i en els sectors prioritaris conjuntament amb els departaments de referència.¹⁹

Un dels darrers que s'ha fet —conjuntament amb el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa, Linguamón – Casa de les Llengües i la Càtedra de Multilingüisme Linguamón – UOC— és l'estudi *ELAN.cat. Són prou multilingües les empreses catalanes?*. Aquest estudi ha obert una línia de treball paral·lela al desenvolupament de la implementació de la responsabilitat social.

19. Es pot resseguir el detall d'aquests estudis als informes de Política Lingüística anuals.

Quan tractem de llengua i RSE, en mitjanes i grans empreses cal el punt de vista de l'entorn i les necessitats de la gestió multilingüe que ara ja tenen les empreses i que tindran encara més en el futur immediat.

Des de l'SPL s'està dissenyant l'esquelet d'aquest projecte de reflexió i suport per tal de garantir la presència de la llengua catalana en aquesta gestió multilingüe, que ha de mirar cap a la globalitat però alhora sense desatendre els drets lingüístics dels consumidors en l'àmbit local. Un projecte que cal dissenyar des del començament amb l'aportació de mirades i col·laboradors diferents.

Estratègies transversals per afavorir la integració social i laboral de les persones immigrades

"Aprofitar demandes, identificar oportunitats".

L'atenció a les necessitats d'aprenentatge de la llengua catalana que tenen les persones que arriben a Catalunya és una prioritat de govern que està desplegant a tot el territori el CPNL.²⁰ Paral·lelament i de manera complementària, continuant amb l'objectiu de fer que la necessitat d'aprenentatge i ús de la llengua catalana impregni tots els sectors implicats, des de l'SPL s'han desenvolupat dues línies noves: una amb la implicació dels consolats i una altra en col·laboració amb l'Ajuntament, el Consorci de Biblioteques i el Consorci d'Educació de Barcelona.

En tots dos projectes hi ha un component d'informació i formació al lloc d'origen com un element important afavoridor del procés d'integració un cop arribats aquí. No tenir informació sobre les llengües que es parlen a Catalunya abans d'organitzar el projecte migratori i no tenir-ne les mínimes nocions comprensives comporta un important trastorn en el moment de l'arribada. Ja siguin persones joves o adultes, la incapacitat d'entendre i orientar-se en l'entorn els dificulta el contacte i la interacció normal en i amb la societat d'acollida i els fa dependents d'altri fins que aconseguen competència comunicativa. Quan se'ls pregunta sobre aquest tema, en general els hauria agradat tenir prèviament aquesta informació.²¹

Projecte amb els consolats per donar informació i atenció lingüística als seus conciutadans

A partir d'una demanda de la cònsol de la República Dominicana de treballar conjuntament perquè el consolat pogués esdevenir també un espai d'informació i acolliment lingüístic per als seus conciutadans, no tan sols els que ja són aquí, sinó també els que es preparen per venir, als països d'origen, l'SPL i l'equip del consolat han elaborat un projecte senzill en principi, però interessant i engrescador.

20. Per a l'enfocament d'aquest article, que només pretén parlar de les actuacions fetes dins l'estratègia transversal de l'SPL, no hi ha referències a la tasca de formació, dinamització i sensibilització que duu a terme el CPNL de manera ordinària dins els programes d'acolliment lingüístic generals que es poden resseguir de manera detallada a les memòries del 2004-2009 del CPNL. La tasca de l'SPL, de la Secretaria per a la Immigració i del CPNL es complementen en aquest àmbit de manera especial.

21. F. Molina; D. Mayoral; P. Sanvicén. *Immigració, democràcia i participació: entre la comunitat i l'associació. Treball d'investigació inèdit.* Universitat de Lleida, 2009-2010.

El projecte²² té dues funcions fonamentals. La primera, aprofitar l'espai web del consolat per crear un espai d'acollida lingüística adreçat a les persones que volen venir en el qual poden trobar informació sobre la realitat cultural i lingüística catalana, i en el qual també tenen accés a recursos en línia per aprendre la llengua abans de venir. La segona, informar i formar els professionals que treballen al consolat per tal que puguin entendre i atendre correctament els seus conciutadans i canalitzar els seus dubtes, dificultats i inquietuds en matèria de llengua. La tasca que fan com a agents informadors i formadors té un paper fonamental no tan sols des del punt de vista simbòlic, sinó també des del punt de vista de facilitadors de la integració. Aquest és un projecte que s'està ampliant a altres consolats llatinoamericans, en què es treballa conjuntament amb ells un projecte amb objectius semblants però a la mida de cada realitat.

A l'estiu, Barcelona t'acull. Atenció als joves reagrupats que arriben a l'estiu a la ciutat de Barcelona

Encara ara, cada any els mesos d'estiu, per mitjà del programa de reagrupament familiar, arriben a Barcelona molts joves entre 12 i 18 anys. El moment de l'arribada és fonamental per al procés d'integració. Entendre el nou entorn és indispensable i, per tant, cal impulsar l'aprenentatge de la llengua catalana com més aviat millor.

Durant els mesos de vacances d'estiu no hi havia oferta pública de formació de català, cosa que va provocar la necessitat de desenvolupar actuacions d'acolliment perquè aquests joves poguessin aprofitar aquest primer temps d'arribada a la ciutat per conèixer el català a fons i començar a adaptar-s'hi, al mateix temps que aprenien els rudiments bàsics de la llengua catalana que els havien de facilitar la posterior inserció en el sistema educatiu.

La iniciativa, que parteix de l'Àrea d'Immigració de l'Ajuntament de Barcelona, va unir l'any 2009 la participació del Consorci de Biblioteques i de l'SPL. L'equip de treball interdisciplinari i estable que es va crear — amb representants de les institucions i amb la participació dels monitors especialitzats que hi van participar— va dissenyar un programa d'activitats de coneixement de la ciutat i aprenentatge del català per als adolescents que arribaven als districtes on funciona el Programa d'acompanyament a nuclis familiars reagrupats. El programa es va dur a terme als districtes de Sant Martí, Nou Barris, Horta-Guinardó i Sant Andreu, i hi van participar 63 nois i noies d'entre 12 i 18 anys procedents de Colòmbia, el Perú, la República Dominicana, l'Equador, Algèria, Bolívia, el Nepal i el Paraguai.

L'any 2010 s'hi ha incorporat també el Consorci d'Educació de Barcelona, s'ha ampliat als districtes de Ciutat Vella i Sants-Montjuïc i s'atendran 120 nois i noies.

En aquest projecte, que té la llengua catalana com a llengua vehicular, es busca la complicitat amb l'entorn social ciutadà, es duen a terme activitats de coneixement de la ciutat, es facilita el coneixement de recursos i activitats d'oci adreçats a joves i adolescents, s'aprèn llengua catalana inicial de manera lúdica, s'interactua amb altres joves barcelonins, es coneixen llocs de referència a la ciutat, s'introdueix en el funcionament i les activitats de les biblioteques, etc. L'experiència, en la qual els pares també participen de diferents maneres, és positiva tant per als joves, com per a les famílies, com per a l'entorn social i escolar.

De manera paral·lela, per tal que puguin aprendre llengua als seus llocs d'origen i aprofitar els mesos que esperen per poder venir a Barcelona, des de l'Ajuntament, dins el Programa de reagrupament

22. El vicepresident del Govern de Catalunya i la cònsol del Consolat de la República Dominicana van signar l'acord de col·laboració per implementar aquest projecte el 14 de maig de 2010.

municipal, en contacte amb les seves famílies, se'ls dota de materials per a l'aprenentatge de la llengua catalana i se'ls assessora sobre l'ús del programa virtual d'aprenentatge Parla.cat.

L'àmbit de la justícia: les complicitats fetes oportunitats de canvi

"La por d'utilitzar el català no té raó de ser."

He encapçalat aquest apartat amb una frase del degà del Col·legi d'Advocats de Tortosa²³ perquè sintetitza de manera clara i planera la idea que ha estat a la base de tota la tasca feta durant aquesta legislatura en aquest sector: la necessitat de fer visible la normalitat que existeix i posar en valor les oportunitats que té —i que hi ha dins— el món de la justícia perquè també la llengua catalana sigui usada de manera natural i amb tranquil·litat i garanties pels professionals que hi intervenen.

Les característiques endògenes i exògenes que històricament han format aquest sector i que han condicionat i determinat el tipus i la praxi de la gestió lingüística que s'hi desenvolupa; la complexitat del marc jurídic lingüístic que l'afecta; la mobilitat del funcionariat; els estudis universitaris majoritàriament fets i rebuts en llengua castellana; la preparació professional amb poca presència de formació en dret i llengua catalans; l'arribada periòdica de personal funcionari de fora de les comarques catalanes; el tipus de qüestions que s'hi litiguen, que afecten directament esferes fonamentals de la vida de les persones; la inèrcia a treballar en llengua castellana fins i tot per part dels professionals de parla catalana; la por dels professionals de no ser entesos pel jutge i perdre un judici, i encara un etcètera no gens petit fan que el món de la justícia es concebi com un dels àmbits oficials i de treball en què la incorporació del català com a llengua d'ús normal i habitual és més difícil, encara ara.

Els mitjans de comunicació col·laboren estretament a mantenir aquesta percepció en la mesura que només són mediàticament destacades les situacions de conflicte, de negació de drets, i no pas les bones pràctiques i les situacions de normalitat de la praxi lingüística i de garantia dels drets de les persones, que també són una realitat quotidiana, però que, com que no són notícia, queden invisibilitzats i desconeguts. Amb unes coses i altres, la percepció general és que tot el món de la justícia és un món poc permeable a l'ús de la llengua catalana i en el qual, per tant, "fa por" utilitzar la llengua catalana.

De les primeres converses amb el Departament de Justícia i amb els professionals de l'advocacia es va desprendre ben aviat que, malgrat les dificultats certament existents, la realitat del sector no es corresponia del tot amb la imatge atribuïda i que hi havia importants oportunitats i ganes de modificar els hàbits per anar cap a una situació de normalitat que calia aprofitar. Oportunitats com ara la garantia normativa que dona cobertura a l'ús de la llengua catalana en aquest sector; el grau de preparació i formació lingüística dels treballadors dels jutjats, en general; els canvis d'actitud perceptibles entre una bona part dels jutges, fins i tot acabats d'arribar, favorables a la convivència lingüística i a l'aprenentatge i la garantia de l'ús del català; la preparació en llengua catalana de les generacions joves d'advocats, procuradors, etc. formats a Catalunya; la implicació institucional en aportar-hi plans de treball, serveis i recursos; la conscienciació d'amplis sectors dels professionals que cal un canvi d'actitud basat en el diàleg, el destensionament i la millora de les pròpies competències, etc.

23. Convicció expressada per l'Hble. Josep Canicio, president de la Comissió de Llengua del Consell dels Il·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya (CICAC), a la roda de premsa que va tenir lloc després de la signatura de l'acord entre Vicepresidència, el Departament de Justícia i el CICAC el 29 de desembre de 2008. La frase sencera que completa l'argument, i que es va recollir a la nota de premsa de l'acte, va ser: "A Catalunya existeix el marc legal necessari per assegurar l'ús de la llengua catalana, de manera que la por d'utilitzar el català no té raó de ser".

Contra la por i la inèrcia calia generar confiança i treballar des d'un enfocament positiu. Les ciències socials com ara la psicologia, la pedagogia i la sociologia ens mostren que generar confiança no s'aconsegueix amb la queixa contínua i la confrontació, ni amb la focalització exclusiva dels aspectes negatius i conflictius de les coses, sinó amb la normalitat sense estridències i la seguretat i la formació d'un clima favorable per tal que sigui percebut com a tal. Posar en valor la cara positiva de l'àmbit jurídic judicial no significa menystenir ni amagar les dificultats; al contrari, cal la crítica. Però la crítica, quan és constructiva, incorpora no tan sols la part de conflictivitat i de negativitat, sinó també la part d'oportunitats i possibilitats que sens dubte sempre hi ha.

La tensió no afavoreix el bon clima i provoca sovint encara més distanciament i més refracció.

La metodologia de treball

El convenciment de la potència d'aquestes possibilitats del sector, la positivització de la feina feta en català a la justícia, la generació de confiança i la necessitat de treballar conjuntament per analitzar en detall i des de la proximitat cadascun dels problemes i actuar per intervenir-hi, van ser les premisses bàsiques per engegar una planificació estratègica prèvia d'objectius dissenyada entre el Departament de Justícia i l'SPL, a la qual es va sumar de manera immediata el Consell dels Il·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya (CICAC).

La creació d'una xarxa relacional de treball únic, de suma, entre els departaments i els operadors jurídics implicats ha estat una important novetat en la manera d'operar que tradicionalment s'havia desenvolupat en aquest àmbit, segons la qual cadascú dissenyava i desenvolupava per separat les seves actuacions. El Departament de Justícia operava específicament en l'àmbit judicial i alguns agents de l'àmbit privat desenvolupaven actuacions adreçant-se al departament que considerava més referent.

Així, d'una banda, el Departament de Justícia havia implementat polítiques de formació i actuacions de foment de l'ús de la llengua catalana entre els professionals dels àmbits dels quals tenia la competència directa i per garantir els drets lingüístics de les persones en l'administració de la justícia. En aquest sentit, i per posar només un parell d'exemples rellevants, l'any 2004, conjuntament amb l'Associació de Juristes en Defensa de la Llengua Pròpia (AJDLP), va editar la Carta de drets dels ciutadans davant la justícia,²⁴ i està desenvolupant, per mitjà del servei LexCat,²⁵ un important recurs adreçat en aquests moments a tots els professionals tant de l'àmbit jurídic com judicial que permet tenir actualitzada i en versió catalana consolidada tota la legislació estatal més rellevant.

D'altra banda, l'SPL havia desenvolupat amb anterioritat diferents actuacions en aquest àmbit, sobretot de suport a projectes del CICAC i de l'AJDLP, concretament en aquest darrer cas donant suport econòmic al Pla de qualitat lingüística als despatxos d'advocats de Girona,²⁶ com a pla pilot, per mitjà de la convocatòria anual de subvencions.

24. Vegeu la Carta de drets a [Carta de drets, Departament de Justícia](#).

25. Vegeu LexCat, Departament de Justícia. < <http://www20.gencat.cat/portal/site/Adjudat/menuitem.fdad70f8c2a7f176b1893110b0c0e1a0/?vgnnextoid=6e20409dd6423110VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=6e20409dd6423110VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD>>

26. Durant el bienni 2006-2008, l'AJDLP va desenvolupar aquest pla pilot, anomenat Pla de qualitat lingüística als despatxos d'advocats de Girona, amb el suport econòmic, via convocatòria anual de subvencions, de l'SPL. Per tenir una idea genèrica d'aquesta primera etapa del Pla de qualitat, vegeu Marta Duran, "El Pla de qualitat lingüística als col·legis d'advocats de Girona", dins la revista tècnica de l'SPL *Llengua i Ús*, núm. 40, p. 16-22.

L'objectiu d'arribar a un enfocament transversal en aquest àmbit de la política lingüística, és a dir, considerar-lo un element que forma part constitutiva i indispensable de tots els agents que operen en l'àmbit jurídic judicial, ens ha portat a superar aquesta manera de treballar i buscar de manera insistent la suma de voluntats, esforços i recursos.

També en aquest àmbit, el treball transversal comença amb una estreta vinculació interdepartamental. La primera actuació conjunta dels dos departaments va ser reconèixer l'equivalència dels certificats oficials de català del Centre d'Estudis Jurídics per acreditar els coneixements en l'àmbit de l'Administració pública. Així, en l'ordre d'equivalències de l'SPL ja es van incorporar els diplomes i els certificats expedits pel Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (CEJFE). Més endavant, el 2008, es va treballar també conjuntament en l'elaboració de *l'Enquesta d'usos lingüístics a l'Administració de justícia*.²⁷

Fruit també de la voluntat de millora, el Departament de Justícia ha incorporat a la seva cobertura i dedicació de professionals i de recursos, també en l'àmbit de política lingüística, al conjunt d'operadors jurídics.

L'estratègia de connexió entre departaments s'ha complementat amb un objectiu de suma relacional i una metodologia organitzativa multidisciplinària amb la qual operen diferents espais de treball de composició mixta àmbit públic i àmbit privat, constituïdes algunes i pendents de conformació altres, amb cadascun dels operadors jurídics: advocats, notaris, procuradors, registradors i graduats socials. La xarxa s'amplia amb la creació d'un espai de trobada i reflexió de més abast amb tots els agents institucionals i privats que és el Grup de Llengües de l'Observatori de la Justícia.

Deixant de banda el Grup de Llengües de l'Observatori, que a causa de la seva finalitat i de l'organisme on està ubicat té una composició més complexa, les taules de treball estan integrades per membres del Departament de Justícia, de l'SPL i del col·legi professional. En el cas de la tasca encetada en l'àmbit dels graduats socials, en la mesura que la seva relació professional està vinculada també al Departament de Treball, s'han incorporat al grup també persones responsables d'aquest departament.

No hi ha una relació vertical ni jeràrquica en el funcionament de les taules, ja que tots els membres estan implicats de la mateixa manera en el projecte i en comparteixen els objectius i el mètode. Cadascú té objectius que ha de complir, actuacions i indicadors que ha d'implementar. El mètode de treball que es desenvolupa és simple: anàlisi de les necessitats, disseny conjunt d'un pla de treball bianual executable i avaluable anualment, creació d'una comissió mixta de seguiment del pla i establiment d'un circuit de contacte permanent entre totes les parts que permet el desenvolupament, el seguiment i la comunicació constant en el dia a dia del pla de treball. Els compromisos de les diferents parts es recullen i se signen públicament sota la fórmula d'acords marc de col·laboració. L'acord és la formalització explícita i pública de la voluntat de treballar plegats, de la metodologia i dels compromisos que cal executar. Cada acord comporta el pla de treball anual, o bianual segons el cas, que s'hi annexa, periòdicament, com a addenda.

Els grups constituïts d'aquesta manera tenen una voluntat de permanència en el temps, i de treball continuat, que no s'esgota quan s'acaba l'actuació, o quan acaba l'any, ja que cal analitzar, revisar, reorientar si cal, i redefinir el nou pla de treball per al període següent. Aquest sistema organitzatiu permet elaborar per a cada agent, des de la pràctica quotidiana, un projecte *ad hoc*. A partir de

27. CODINACH, J., GENOVÉS, I., "Els usos lingüístics a l'administració de justícia 2008". *Llengua i Ús*, 45. Barcelona: Secretaria de Política Lingüística, 2009.

l'anàlisi i de la diagnosi conjunta, del diàleg i de la complementació de les diferents mirades i realitats, es defineixen i es desenvolupen plans de treball que sorgeixen directament de les necessitats del sector, i també de les possibilitats reals de tirar-los endavant. Plans de treball amb fases i actuacions abastables, pragmàtiques, possibilistes, acostades a les necessitats, amb fases de treball, amb implicació de totes les parts des del disseny fins a l'avaluació, des del seguiment fins a l'aportació de recursos. Els plans sorgeixen també amb la idea de ser testats i avaluats a mesura que es duen a terme les actuacions; per tant, cadascuna d'aquestes actuacions porta definits indicadors d'avaluació.

Amb aquesta metodologia de treball, durant aquesta legislatura hem constituït grups interdisciplinaris i estables amb el CICAC i el Col·legi de Notaris de Catalunya, i en el moment d'escriure aquest article estem a punt de crear-los amb el Consell dels II·lustres Col·legis de Procuradors dels Tribunals de Catalunya, el Deganat Autònom dels Registradors de la Propietat, Mercantils i de Béns Mobles de Catalunya, i el Consell de Col·legis de Graduats Socials de Catalunya. Igualment, s'ha treballat amb el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en sengles actuacions d'acolliment de fiscals i jutges d'altres indrets d'Espanya que vénen a Catalunya a treballar. Així mateix, s'ha començat una línia de col·laboració semblant amb algunes universitats que ha de poder acabar vertebrant en un futur immediat una cooperació estable.

A tall d'exemple, i per força de manera resumida, faré un esment específic d'algunes de les actuacions desenvolupades: col·laboració amb el CICAC, col·laboració amb el Col·legi de Notaris de Catalunya, acolliment de jutges i fiscals de destinació recent a Catalunya, col·laboració amb les universitats per consolidar un concurs d'oratoría i creació d'un grup de treball sobre les llengües a Catalunya en l'àmbit de l'Administració de justícia dins l'Observatori de la Justícia.

El pla amb el Consell dels II·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya

El Consell dels II·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya (CICAC) ha estat el primer dels operadors jurídics amb qui s'ha establert la metodologia organitzativa explicada més amunt i el primer acord conjunt de col·laboració sistemàtica.²⁸ Ha estat el primer sector implicat probablement per raons òbvies. D'una banda, per la seva històrica trajectòria d'implicació en el foment de la formació i l'ús de la llengua catalana entre els seus associats,²⁹ i de l'altra, per la gran quantitat de professionals que exerceixen l'advocacia a les poblacions de Catalunya i perquè el paper dels advocats en el foment de l'ús de la llengua catalana amb normalitat és cabdal.

Efectivament, reconegut per ells mateixos, les oportunitats dels professionals de l'advocacia per fer que un judici es desenvolupi en una llengua o una altra són altes. Una part important del sector coneix i parla el català. La inèrcia, la inseguretat, la manca de preocupació pel tema i una por que en aquests moments podríem dir que és poc fonamentada en la realitat, com constaten explícitament, fan que continuïn sense incorporar de manera decidida l'ús de la llengua catalana en la seva pràctica judicial quotidiana. El sector és conscient que el seu protagonisme és important per aconseguir un canvi d'actituds i de tendència. Probablement per això, i també per la implicació i l'empenta de la Comissió de Llengua del CICAC, val a dir-ho, el desenvolupament del pla estratègic es va començar a implementar amb els advocats.

28. L'acord marc de col·laboració entre el Departament de la Vicepresidència, el Departament de Justícia i el CICAC el van signar l'Hble. Sr. Josep Lluís Carod Rovira, vicepresident del Govern; l'Hble. Sra. Montserrat Tura, consellera de Justícia; i l'II·lm. Sr. Josep Caníció, degà del Col·legi d'Advocats de Tortosa, en representació del CICAC, el 29 de desembre de 2008.

29. El CICAC havia constituït ja als anys noranta una comissió de normalització lingüística per a ús dels col·legiats. El 1994 va signar un conveni de col·laboració amb el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i es va constituir un servei lingüístic propi.

La implicació del CICAC en l'acord i en el pla de treball traçat és molt important, ja que és el resultat d'un ampli acord amb el sector. Efectivament, es basa en un intens període de definició i consultes que va fer el Consell amb cadascun dels col·legis d'advocats de Catalunya. La tasca resultant té la característica important que va ser aprovada, un per un, per cada col·legi. Un tret prou rellevant del pla acordat és que totes les actuacions s'adrecen al conjunt d'advocats de tots els col·legis sense distinció.³⁰

L'acord implica la redacció bianual i l'aprovació per totes les parts d'addendes de plans de treball, revisables, que tenen una durada de dos anys. Conté quatre objectius que despleguen actuacions —tretze en total—, compromisos i indicadors que impliquen les tres parts signants.

Els objectius són: primer, millorar la competència lingüística dels advocats i del personal judicial, especialment en llenguatge jurídic, tant en l'expressió oral com escrita (formació del Departament de Justícia: llengua i oratòria adreçada a tots els advocats), i voluntariat; segon, estendre i millorar l'ús del català entre els advocats i les advocades; tercer, proveir els professionals de dret dels recursos lingüístics i jurídics necessaris per treballar en català; quart, sensibilitzar els jutges, els secretaris i els fiscals que treballar en català és una activitat normal i quotidiana.

La reflexió amb totes les parts va possibilitar generalitzar, amb les adaptacions corresponents, actuacions que s'havien testat al territori com a proves pilot i que els professionals valoraven com a útils i positives, com ara el Pla de qualitat lingüística (PQL) als despatxos d'advocats que l'AJDLP havia desplegat a Girona. A diferència del pla pilot, que en va ser l'antecedent, que tenia un professional extern, en el nou disseny el suport que reben els despatxos té una durada limitada d'un any i les persones que donen suport als despatxos d'advocats són l'equip de 24 tècnics lingüístics del Departament de Justícia distribuïts per tot el territori. El Pla es va començar a implementar al mes de juny de 2009 i s'està donant suport a 96 despatxos d'advocats.³¹

També ha fet possible que els advocats puguin accedir a la formació que el Departament de Justícia ofereix als treballadors de l'Administració de justícia; que s'hagi dissenyat per als professionals de l'advocacia formació específica en llenguatge jurídic i pràctica de l'oratòria; que tots tinguin accés a llicències per poder accedir al traductor corporatiu de la Generalitat castellà-català, i tinguin accés directe a eines i recursos, com ara la base de dades LexCat, que conté un valuós conjunt de legislació consolidada traduïda al català. Ha permès també desenvolupar el programa Voluntariat per la llengua de manera sectorial. Ha permès, en definitiva, organitzar trobades i reflexions que han de portar a dotar de més estratègies i recursos, més seguretat i més normalitat l'ús de la llengua catalana en l'exercici de l'advocacia a Catalunya.

Les diferents actuacions del Pla s'estan implementant d'una manera prou satisfactòria. Per donar algunes dades quantitatives de l'any 2009 que ho il·lustren, val a dir que en el marc del PQL s'està donant suport a 96 despatxos d'advocats; que es van inscriure 199 advocats als cursos de nivell C i 85 als de llenguatge jurídic; que 82 alumnes van seguir els 5 cursos d'oratòria que s'oferien;

30. El CICAC desenvolupava un pla de normalització intern amb el qual els advocats s'havien d'inscriure específicament per tenir accés als serveis específics que oferia. L'acord signat al 2008, fet amb la nova orientació, supera i substitueix aquest Pla de Normalització i possibilita que tots els advocats col·legiats tinguin accés a tots els recursos i accions previstes.

31. El PQL recull dues modalitats de participació i suport diferents. La modalitat A s'adreça als despatxos que ja treballen habitualment en català. Es comprometen a produir el 60 % de la documentació en català i a incorporar els models i les millores proposades pel tècnic que els dona suport. La modalitat B s'adreça als despatxos que no treballen habitualment en català. Es comprometen a incorporar progressivament el català com a llengua de treball en el 40 % de la documentació que generen els primers sis mesos, i en el 60 % els sis mesos següents.

que el programa Voluntariat per la llengua ha posat en contacte a Tarragona i a Lleida prop d'una cinquantena de professionals del món del dret, i que tots els col·legis d'advocats de Catalunya han incorporat l'enllaç a la base de dades LexCat. Cal esmentar també que el Departament de Justícia, a partir de la tria específica de necessitats feta a les sessions de treball del grup interdisciplinari que desenvolupa aquest acord, ha traduït al català i ha posat a la disposició dels professionals per mitjà del seu web 450 formularis d'ús quotidià.³²

El Pla amb el Col·legi de Notaris de Catalunya

El Pla de treball 2010 que tot just s'està començant a desenvolupar amb el Col·legi de Notaris de Catalunya assenyalava tres objectius generals, dels quals, tal com hem comentat més amunt, es desprenen actuacions i indicadors específics.³³

El primer objectiu que el Pla es proposa desenvolupar és la millora de la competència lingüística en català de les notaries i els notaris i del personal que treballa als despatxos notariaus. El segon, facilitar l'ús del català en la documentació notarial. I el tercer, sensibilitzar els notaris i les notàries de la necessitat d'oferir el seu servei en català als ciutadans i les ciutadanes que així ho sol·licitin, i difondre el gran ventall de recursos al seu abast per fer-ho.

La implicació del Col·legi en el projecte dissenyat és absoluta. L'indicador més rellevant en aquest sentit és que en l'oferta de formació en llengua catalana específica de nivells bàsic i intermedi —que s'ha organitzat específicament per mitjà de l'eina d'aprenentatge virtual Parla.cat— s'hi han inscrit 101 professionals.

Els acords i els plans amb els col·lectius dels professionals registradors, procuradors dels tribunals de Catalunya i graduats socials

En aquests àmbits, la tasca acaba de començar, però és ferma i té un clar compromís de treball per totes les parts. L'acord marc de col·laboració en matèria de llengua entre el Departament de la Vicepresidència, el Departament de Justícia i el Deganat Autònom dels Registradors de la Propietat, Mercantils i de Béns Mobles de Catalunya es va signar el dia 13 de juliol. L'acord marc de col·laboració entre el Departament de la Vicepresidència, el Departament de Justícia i el Consell dels Il·lustres Col·legis de Procuradors dels Tribunals de Catalunya està a punt de signar-se, pendent d'agenda, a l'hora de tancar aquest article. En tots dos hi ha reunions previstes per desenvolupar les línies mestres dels plans de treball dels propers dos anys.

Pel que fa a l'àmbit dels graduats socials, s'ha encetat la reflexió i l'anàlisi sobre necessitats amb persones representants dels departaments de Justícia i Treball, l'SPL i el Col·legi de Graduats Socials de Barcelona, del qual ha sortit com a primera actuació la incorporació al web col·legial, dins els serveis del Col·legi als seus associats, d'un apartat de legislació en llengua catalana que inclou les bases de dades del Departament de Justícia, on es pot accedir a legislació consolidada en llengua catalana, cercadors de terminologia i vocabularis directament relacionats amb la professió en llengua catalana.

32. El detall de totes les actuacions i els indicadors és a l'*Informe de Política Lingüística 2009* que s'està elaborant.

33. Acord marc de col·laboració entre el Departament de la Vicepresidència, el Departament de Justícia i el Col·legi de Notaris de Catalunya, signat per l'Hble. Sr. Josep Lluís Carod Rovira, vicepresident del govern; l'Hble. Sra. Montserrat Tura, consellera de Justícia; i el Sr. Joan Carles Ollé, degà president del Col·legi de Notaris de Catalunya, el 23 de desembre de 2009.

Les trobades d'acolliment per a jutges i fiscals acabats d'arribar

Com dèiem al començament d'aquest apartat, una de les preocupacions compartides des de la Generalitat amb els col·legis de professionals és la imatge distorsionada i negativa que sovint els mitjans que es publiquen fora de Catalunya difonen de la realitat lingüística de Catalunya i el seu grau de tolerància i convivència en aquest sentit. Aquest fet afecta d'una manera clara la imatge projectada de Catalunya a la resta de l'Espanya i, sens dubte, pot tenir algun tipus d'influència en la predisposició amb què arriben a Catalunya els professionals que han de triar destinació i opten per places de les nostres comarques.

Contrarestar aquesta imatge projectada i evidenciar la normalitat de la situació real que es viu a Catalunya ha estat l'objectiu que ens ha portat a acordar una actuació conjunta entre el Departament de Justícia, l'SPL i el Tribunal Superior de Justícia, amb qui compartim l'anàlisi del problema. Aquesta actuació conjunta es va encetar amb la promoció del 2009, ha continuat amb la d'enguany i la intenció és que es repeteixi cada cop que hi hagi un grup de jutges o fiscals que s'incorporin al seu lloc professional destinats a Catalunya.

El moment del jurament —o promesa— del seu càrrec i de l'acceptació pública de la seva destinació és un dels moments més importants de tots els professionals. Especialment per als que accedeixen a un lloc nou, en un territori nou. Probablement per això va ser el moment triat, tant per l'Excm. Sra. Teresa Compte, fiscal en cap, com per l'Excm. Sra. Maria Eugènia Alegret, presidenta del Tribunal Superior de Justícia, en l'acte de benvinguda a la professió, per donar-los també la benvinguda des del punt de vista del suport lingüístic.

Així, van rebre una carta signada pel secretari de Política Lingüística i pel de Relacions amb l'Administració de Justícia i una explicació de les facilitats, l'assessorament i l'ajuda que rebrien per part del Govern de Catalunya en l'aprenentatge de l'idioma, conjuntament amb un llibre de memòria en el qual s'havien recollit els recursos que tenien fàcilment a la seva disposició i el contacte del personal tècnic que tenien adscrit com a suport. Van ser actes breus, senzills, però amb un alt contingut no tan sols simbòlic, sinó, ens consta, pràctic.

L'objectiu és doble. D'una banda, explicar-los directament, d'una manera propera i pedagògica, la situació real del territori on exerciran, desfer tòpics i tergiversacions de la realitat i, alhora, fer palès el compromís de la Generalitat amb el suport lingüístic i el benestar professional, des del punt de vista de la comprensió de la llengua catalana si la desconeixen, dels nous fiscals i jutges que arriben a Catalunya. De l'altra, minimitzar tant com sigui possible les possibles dificultats de comprensió que tinguin, donar-los el suport que els calgui, facilitar el desenvolupament del treball quotidià, sensibilitzar —des del suport i la proximitat— els professionals que vénen de fora sobre la realitat lingüística existent a Catalunya amb vista a possibilitar un exercici normal dels drets de les persones, també els drets lingüístics.

Aconseguir la seva tranquil·litat professional i el seu benestar, en la mesura que es puguin sentir amb un suport i unes possibilitats immediates de formar-se, millora sens dubte la seva capacitat d'adaptació i de comprensió del nou entorn.

El projecte d'implementar un concurs d'oratorïa amb les universitats catalanes

Dins l'àmbit de la justícia, el paper del món universitari, en la mesura que és l'espai de formació dels futurs professionals, és cabdal. No tan sols pel que fa a les carreres de dret, sinó ara també pel que fa a la preparació dels màsters professionalitzadors que prendran el relleu als que fins ara es feien a les escoles de pràctica jurídica.

La necessitat de potenciar la pràctica oratòria va sorgir des del primer moment en què començàvem a traçar la llista de les primeres necessitats amb els advocats. Un dels problemes expressats reiteradament pel sector és el grau de seguretat més gran que tenen en la pràctica oral en llengua castellana, mentre que es manifesten insegurs en l'ús del català oral per raons diverses, tot i que majoritàriament s'assenyala haver estudiat en llengua castellana, la manca de pràctica i de decisió, i també per inèrcia i costum. La sensació de no tenir —o de creure que no es té— prou fluïdesa ni recursos orals fa que fins i tot els advocats catalanoparlants es decantin per l'ús de la llengua castellana davant la catalana.

Per introduir un canvi d'hàbits per la via de dotar els professionals d'eines que augmentin la seva competència i els recursos per a la pràctica oral, com ja hem dit més amunt, s'ha introduït formació en oratòria dins la formació específica que s'ofereix als advocats ja col·legiats i en exercici. Però es considerava necessària no tan sols la preparació dels professionals ja experimentats, sinó també incorporar l'oratòria com una pràctica estratègica dins dels estudis superiors dels futurs advocats.

La vertebració i la consolidació d'espais de trobada, reflexió i treball estables amb les universitats és a la base d'aquesta iniciativa iniciada fa poc, que neix a partir del diàleg amb els professors universitaris, de l'anàlisi de les diferents possibilitats i de la voluntat de les universitats públiques catalanes que ja tenen experiència en la formació oratòria jurídica —Universitat Autònoma, Universitat de Barcelona i Universitat de Girona—, del CICAC i dels dos departaments de la Generalitat implicats. Així, s'ha dissenyat, com a projecte pilot, un concurs interuniversitari d'oratòria en català que comportarà l'edició de concursos interns al si de les tres universitats i que s'implementarà durant el curs 2010-2011 amb caràcter experimental.

El concurs és una estratègia per arribar de manera natural a promoure i consolidar com a habituals a les universitats catalanes activitats pròpies de formació en oratòria forense entre els estudiants de dret per tal de completar la seva formació i proporcionar-los un rigor, una seguretat i una fluïdesa més grans en la pràctica jurídica oral. Aquesta pràctica formativa ha de garantir la competència oral dels futurs professionals també en català i ha de comportar l'augment de l'ús de la llengua catalana per parts dels advocats als judicis.

La creació d'un grup de treball sobre les llengües a Catalunya en l'àmbit de l'Administració de justícia dins l'Observatori de la Justícia

Dins el Pla de treball signat amb el CICAC, a l'objectiu quart —sensibilitzar els professionals del dret sobre la manca d'obstacles en l'ús del català i la possibilitat d'utilitzar-lo de manera normal i ordinària—, el Departament de Justícia va assumir el compromís d'impulsar la constitució d'un grup de treball interdisciplinari estable en el marc de l'Observatori Català de la Justícia per analitzar i reflexionar sobre la situació de les llengües en l'àmbit de la justícia, i especialment la de la llengua catalana, l'ús de la qual és deficitari, i elaborar propostes d'actuacions.³⁴ Al darrer trimestre del 2009, el Ple de l'Observatori va aprovar la creació d'aquest grup. Al segon trimestre d'aquest any 2010 s'ha constituït formalment, de manera estable, i ja ha començat a treballar.³⁵ El grup té una finalitat de treball analític i propositiu, amb una representació volgudament àmplia i completa dels diferents àmbits que operen en i amb l'Administració de justícia: la judicatura, la fiscalia, els secretaris judicials,

34. Vegeu l'addenda a l'Acord marc. Pla de treball 2009-2010. Objectiu quart. Actuació 4b, p. 15-16.

35. Constitució del Grup de Treball, 17 de maig de 2010.

els notaris, els registradors de la propietat, els advocats, els procuradors, les universitats, el Gabinet Jurídic de la Generalitat de Catalunya, el Consell General del Poder Judicial, el Ministeri de Justícia, el Departament de Justícia i l'SPL.

La vertebració d'aquest espai de treball és un complement i una oportunitat fonamental relacional per a les taules que s'han anat organitzant amb, i per a, cada un dels operadors jurídics i per a la consolidació de la idea de compartir un projecte comú en una xarxa estable de diàleg i col·laboració. Mentre que a les taules s'analitzen els contextos particulars i es tracten les necessitats dels professionals de cada sector, el grup creat en el marc de l'Observatori possibilita disposar d'un espai d'abast global periòdic i permanent, d'anàlisi dels comportaments, dels contextos generals i particulars, de debat sobre les possibilitats i de definició de les prioritats generals i particulars. Anàlisi, debat, definició de possibilitats i prioritats fets conjuntament i alhora, des de la implicació de totes les parts que actuen en el món de la justícia.

En aquest sentit, en el marc d'aquest grup s'està treballant per elaborar un marc d'acord sobre els usos de les llengües oficials en l'àmbit de la justícia que ha de permetre establir un compromís de totes les parts implicades en l'àmbit jurídic i l'àmbit judicial perquè la gestió dels usos lingüístics deixi de ser considerada un problema. Un marc d'acord que posi en valor la competència lingüística com un element nuclear del currículum bàsic de coneixements i pràctiques dels professionals que treballen des del punt de vista del seu benestar, també dels usuaris, i des del punt de vista de la garantia dels drets.

A tall de conclusió: una reflexió de futur

"Si no pensem en el futur, no l'aconsegurem".³⁶

Òbviament, en el disseny de qualsevol política pública s'ha de pensar en el present, perquè és en aquest moment present quan sorgeix, quan la pensem i actuem, però s'ha de fer pensant també en quin futur pretenem construir i en el fet que no tan sols estem bastint l'ara, sinó també, i sobretot, estem posant les bases per al després.

En aquest sentit, cal observar l'interior, l'entorn i l'exterior. Amb l'"interior" em refereixo a la mirada cap a dins de l'organització, l'àrea o el departament, per detectar totes les possibilitats, les oportunitats i les necessitats; amb l'"entorn" em refereixo a la relació constant i al coneixement imprescindible de les altres organitzacions, departaments i àrees; i amb l'"exterior" em refereixo a la societat, als destinataris de les accions. Cada cop menys la solució d'un problema o la resposta a una necessitat afecta un sol departament, àrea o actor. Per això l'aprofundiment en l'acció transversal per enfocar la política lingüística és una important oportunitat que cal anar perfeccionant com a eina de treball sobre la base elaborada.

Tot i la complexitat dels sectors, el seu caràcter multidimensional i polièdric, el treball engegat està donant resultats de diàleg i de praxi molt interessants que caldrà avaluar adequadament. Tot just s'han encetat els projectes i es viu el moment inicial dels plans elaborats. Els objectius, les necessitats i les estratègies són lentes i de llarg recorregut, i hi ha encara una tasca ingent per fer, amb esculls i dificultats importants no resolts dels quals tots som plenament conscients. Sense deixar de ser realistes, els equips que s'han creat, les xarxes col·laboratives establertes, els compromisos adquirits

36. John Galsworthy (Kingston Hill, Anglaterra, 1867 – Londres, 1933), novel·lista i dramaturg anglès. Premi Nobel de literatura l'any 1932.

per cada part i pel conjunt, i les actuacions implementades ens fan veure la situació present i l'immediat futur, però amb optimisme.

Pel que fa a les línies encetades i els sectors de prioritat estratègica, queda un recorregut important per fer i desenvolupar sobre les bases que s'han anat construint, fins a aconseguir la presència en els sectors que en són deficitaris, el ple coneixement i la plena capacitat d'usar la llengua catalana amb total normalitat.

Cal continuar prioritzant aquests àmbits socials i laborals, el treball conjunt amb les organitzacions empresarials, amb les àrees de recursos humans, amb els operadors privats, també amb els serveis públics, perquè incorporin la gestió lingüística com un component de la seva professió i del servei que atorguen als consumidors i els usuaris.

Cal continuar aprofundint en la implicació dels consolats i les associacions culturals i empresarials que representen les persones immigrades perquè al si dels seus projectes i actuacions incorporin l'orientació, la informació, la formació i el tractament de la llengua i la realitat sociolingüística catalana com a element d'alt valor social per a les persones que arriben a Catalunya.

Caldrà també introduir una orientació transversal per treballar amb i en l'àmbit públic de la salut, en l'àmbit del lleure i en tots els aspectes relacionats amb la joventut, amb la mirada posada no tan sols en la cohesió i la integració dels joves que arriben per mitjà dels diferents processos migratoris, sinó també en la consolidació del coneixement i la capacitat d'ús del català dels joves nascuts a Catalunya en els àmbits universitari, laboral, social, lúdic, etc.

